

This question paper contains 5 printed pages]

AH—377—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

PUBLIC ADMINISTRATION

Paper V

(Personnel Administration)

(MCQ & Theory)

(Monday, 8-4-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answers will carry negative marks for multiple choice questions.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) बहुपर्यायी प्रश्नांच्या चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत.

MCQ

1. Multiple Choice Questions (i-x) :

10

बहुपर्यायी प्रश्न (i-x) :

(i) is the sovereign factor in Public Administration.

(a) Office

(b) Machine

(c) Finance

(d) Personnel

..... हा लोकप्रशासनातील सर्वात महत्त्वाचा घटक आहे.

(a) कार्यालय

(b) यंत्र

(c) वित्त

(d) कर्मचारी

P.T.O.

(ii) Why is training essential ?

- (a) For increase efficiency of personnel
- (b) For increase morale of personnel
- (c) For increase effectiveness of personnel
- (d) All of the above

प्रशिक्षण का आवश्यक आहे ?

- (a) कर्मचाऱ्यांची कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी
- (b) कर्मचाऱ्यांचे मनोबल उंचावण्यासाठी
- (c) कर्मचाऱ्यांची प्रभावशिलता वाढविण्यासाठी
- (d) वरीलपैकी सर्व

(iii) is an award for good performance.

- (a) Salary
- (b) Transfer
- (c) Promotion
- (d) Retirement

..... हा चागल्या कार्याबद्दलचा पुरस्कार आहे.

- (a) वेतन
- (b) बदली
- (c) बढती
- (d) सेवानिवृत्ती

(iv) Which of the following is the benefit of Retirement ?

- (a) Pension
- (b) Promotion
- (c) Demotion
- (d) Transfer

खालीलपैकी सेवानिवृत्तीचा फायदा कोणता आहे ?

- (a) निवृत्ती वेतन
- (b) बढती
- (c) पदावनती
- (d) बदली

(v) is the base of principle of seniority.

- (a) Age
- (b) Educational qualification
- (c) Length of service
- (d) Physical abilities

..... हा ज्येष्ठता तत्वाचा आधार आहे.

- (a) वय
- (b) शैक्षणिक पात्रता
- (c) सेवाकाळ
- (d) शारिरीक क्षमता

(vi) Pick out the *wrong* pair from the following :

- (a) Recruitment – Direct and Indirect
- (b) Promotion – Merit and Seniority
- (c) Training – Formal and Informal
- (d) Retirement – Short-term and Long-term

खालीलपैकी चुकीची जोडी ओळखा :

- (a) भारती – प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष
- (b) पदोन्नती – गुणवत्ता आणि सेवाज्येष्ठता
- (c) प्रशिक्षण – औपचारिक आणि अनौपचारिक
- (d) सेवानिवृत्ती – अल्पकालीन आणि दीर्घकालीन

(vii) According to Stahl, Recruitment means :

- (a) Milestone of Personnel Administration
- (b) Cornerstone of Personnel Administration
- (c) Backbone of Public Administration
- (d) All of the above

स्टाल यांच्या मते, भरती म्हणजे :

- (a) कर्मचारी प्रशासनाचा मैलाचा दगड
- (b) कर्मचारी प्रशासनाची आधारशिला
- (c) लोकप्रशासनाच्या पाठीचा कणा
- (d) वरीलपैकी सर्व

(viii) Which of the following is *not* Agency of Recruitment ?

- (a) Union Public Service Commission [UPSC]
- (b) Staff Selection Commission [SSC]
- (c) State Election Commission [SEC]
- (d) Maharashtra Public Service Commission [MPSC]

खालीलपैकी कोणती भरती करणारी यंत्रणा नाही ?

- (a) केंद्रीय लोकसेवा आयोग
- (b) कर्मचारी निवड आयोग
- (c) राज्य निवडणूक आयोग
- (d) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

P.T.O.

- (ix) is not method of Recruitment.
- (a) Lift system (b) Merit system
(c) Spoil system (d) None of these
- ही भरतीची पद्धत नाही.
- (a) उच्चल पद्धत (b) गुणवत्ता पद्धत
(c) लूट पद्धत (d) यापैकी नाही
- (x) is not the importance of the Personnel Administration.
- (a) Human Resource Development
(b) Implementation of Government Policies
(c) Recruitment of able Personnel
(d) Campaigning of Political Parties
- हे कर्मचारी प्रशासनाचे महत्त्व नाही .
- (a) मानव संसाधन विकास (b) शासकीय धोरणाची अंमलबजावणी
(c) योग्य कर्मचाऱ्यांची भरती (d) राजकिय पक्षांचा प्रचार

Theory

2. Write an essay on the importance of Personnel Administration. 10

कर्मचारी प्रशासनाचे महत्त्व यावर निबंध लिहा.

Or

(किंवा)

Explain the principles of Promotion.

बढतीची तत्त्वे स्पष्ट करा.

3. Discuss on merits and demerits of direct method of Recruitment. 10

प्रत्यक्ष भरती पद्धतीच्या गुण-दोषांवर चर्चा करा.

Or

(किंवा)

State the meaning and objective of Training.

प्रशिक्षणाचा अर्थ आणि उद्देश सांगा.

4. Write short notes on any *two* of the following : 10

- (i) Types of Training
- (ii) Pension
- (iii) Needs of Retirement
- (iv) Scope of Personnel Administration.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टिपा लिहा :

- (i) प्रशिक्षणाचे प्रकार
- (ii) निवृत्ती वेतन
- (iii) सेवानिवृत्तीची गरज
- (iv) कर्मचारी प्रशासनाची व्याप्ती.